

Marszałek Województwa Lubelskiego
ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin

Znak:
KD.5140.6.6.2024.RSJ227

Data:
22-04-2026

Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim

Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego – dot. udziału w planowanym posiedzeniu WROZ w Lublinie, którego tematem będzie zasadność ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego obszaru objętego postępowaniem

W związku z prowadzonym przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków postępowaniem administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim oraz w nawiązaniu do obwieszczenia Marszałka Województwa Lubelskiego (znak sprawy: **SR-IV.7632.3.7.2025.MRKO**) o rozpoczęciu konsultacji społecznych nad projektem „Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego”, przyjętym uchwałą nr CCXXII/4354/2026 Zarządu Województwa Lubelskiego – Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków zwraca się z prośbą o przekazanie na potrzeby w/w postępowania pisemnej informacji w zakresie ustaleń przywołanego powyżej projektu „Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego” dotyczących obszaru proponowanego do wpisu do rejestru zabytków, którego granice zostały wskazane w postanowieniu LWKZ z datą 08 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024 (skan w załączeniu). Udzielona w tym zakresie pisemna odpowiedź Urzędu zostanie włączona do materiału dowodowego sprawy wpisu do rejestru zabytków.

Wyjaśniamy, że przedmiotem prowadzonego jw. postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków jest „krajobraz kulturowy”. Został on zdefiniowany w ustawodawstwie i istnieje jako kategoria zabytków, co pozwala na jego ochronę w różnych formach określonych ustawą z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2024, poz. 1292 ze zm. – dalej: „u.o.z.o.z.”). Definicja krajobrazu kulturowego jest zawarta w art. 3 pkt. 14 u.o.z.o.z, cyt.: „*postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji,*

ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

☎ tel./fax: 81 532 90 35
☎ tel.: 815325937
www.wkz.lublin.pl

e-mail: info@wkz.lublin.pl
ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP
e-doręczenia: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17

historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka". Zgodnie z literaturą konserwatorską - rozumienie krajobrazu kulturowego ograniczone do potrzeby ochrony wartości kulturowych prowadzi do zagubienia istoty walorów tego rodzaju zabytku i z tego powodu konieczne jest utrzymanie i eksponowanie wartości takiego obszaru, poprzez podejmowanie działań odnoszących się zarówno do ochrony dziedzictwa kulturowego, jak i środowiska przyrodniczego. Jest to krajobraz przetworzony - a więc tworzony przez czynniki naturalne oraz aktywność człowieka, będący świadectwem i miejscem minionych wydarzeń historycznych, wraz ze wszystkimi jego wartościami niematerialnymi, jak nazwy miejsc, obyczaje, tradycje wszelkiego rodzaju oraz niektóre formy kompozycji krajobrazu - w tym: naturalne panoramy i znajdujące się w nim elementy (również wprowadzane do tego krajobrazu na przestrzeni lat, ale decydujące o jego charakterze), a także istniejący, utrwalony w tradycji sposób zagospodarowania i użytkowania nieruchomości stanowiących elementy obszaru tego krajobrazu (o ile nie wpływa on dysharmonijnie lub negatywnie na jego wartość).

Przedmiotem ochrony krajobrazu kulturowego w rozumieniu przepisów u.o.z.o.z. jest zatem ukształtowanie (rzeźba) terenu, jego pokrycie (przyrodnicze i kulturowe) oraz tradycje (historyczne formy) zagospodarowania. Ochronie podlegają również zewnętrzne cechy obiektów tworzących substancję zabytkową, jak np.: ogólne rozplanowanie zabudowy (zabudowa zagrodowa, usytuowana wzdłuż istniejących dróg – bez wnętrza tych budynków), układ pól, zachowany układ przestrzenny i komunikacyjny, walory zabytkowe obiektów historycznych, wzajemne relacje przestrzenne pomiędzy istniejącymi elementami tego obszaru.

Celem aktualnie prowadzonego postępowania jest ocena obszaru wskazanego w postanowieniu LWKZ z 08 kwietnia 2024 r., pod kątem posiadania wartości kwalifikujących do wpisu do rejestru zabytków jako krajobrazu kulturowego w rozumieniu przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1 lit a oraz art. 3 pkt 14 u.o.z.o.z., tj. zabytku nieruchomego o charakterze przestrzennym (obszarowym), tworzonego wskutek długotrwałych procesów i rozumianego jako przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka. Postępowanie to ma więc na celu rozpoznanie w/w obszaru pod kątem zasadności ochrony historycznych form jego zagospodarowania, rzeźby terenu (ukształtowania) oraz pokrycia, czyli form naturalnych - przyrodniczych i kulturowych - cywilizacyjnych występujących na danym terenie, a także walorów artystycznych (estetycznych) miejsca. Ponadto, celem ewentualnego wpisu jest zagwarantowanie ochrony tego obszaru, w jego nieprzekształconej formie i tradycyjnym sposobie zagospodarowania, przed inwestycjami mającymi wpływ na zachowaną tożsamość historyczną i krajobraz kulturowy tego miejsca. W związku z tym przedmiotem prowadzonego postępowania jest realna ocena skutków ewentualnych inwestycji, które mogą mieć wpływ na wartości oraz, które będą uzasadniały konieczność wprowadzenia tej formy ochrony w odniesieniu do proponowanego do wpisu obszaru lub jego części. Stąd wynika również konieczność określenia ustaleń dotyczących tego obszaru w projekcie opracowania planistycznego, które identyfikuje, analizuje i ocenia walory przyrodnicze oraz kulturowe krajobrazu, a także wskazuje krajobrazy priorytetowe na obszarze województwa lubelskiego (najcenniejsze) oraz określa zasady ich ochrony, kształtowania i zagrożeń. Ze względu na powyższe – kwestia ustaleń projektu „Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego” w odniesieniu do obszaru objętego postępowaniem powinna znaleźć odzwierciedlenie w materiale dowodowym sprawy wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 1920 r.

ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

tel./fax: 81 532 90 35
tel.: 815325937
www.wkz.lublin.pl

e-mail: info@wkz.lublin.pl
ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP

e-doręczenia: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17

Ponadto wyjaśniamy, że ocena zasadności wpisu do rejestru zabytków przedmiotowego obszaru jako „krajobrazu kulturowego” dotyczy również oceny ewentualnych skutków planowanej na terenie objętym postępowaniem i w jego bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, która (zgodnie z pisemną informacją będącej stroną postępowania spółki, prowadzącej działalność gospodarczą polegającą na rozwoju i budowy inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii) – będzie polegała na budowie zespołu elektrowni wiatrowych o konkretnych parametrach, tj.: „maksymalna wysokość całkowita do 200 metrów, maksymalna wysokość wieży – 160 metrów oraz maksymalna moc nominalna pojedynczej turbiny – 4,5 MW”. W związku z planowaną jw. inwestycją został złożony wniosek organizacji społecznej, który zainicjował przedmiotowe postępowanie. Natomiast w trakcie tego postępowania strony złożyły wnioski dowodowe w zakresie uzupełnienia materiału dowodowego, które spełniają przesłanki wyrażone w art. 78 K.p.a. Jeden z w/w wniosków dowodowych stron dotyczył wystąpienia o opinię Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków w Lublinie w kwestii granic obszaru objętego postępowaniem. Kwestia ewentualnej ochrony konserwatorskiej tego obszaru powinna być uwzględniana w planach zagospodarowania przestrzennego województwa (aktualnie została rozpoczęta procedura zmiany tego planu - po podjęciu przez Sejmik Województwa Lubelskiego uchwały nr XVII/260/2025 z dnia 1 grudnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego).

dr Dariusz Kopciowski

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

/kwalifikowany podpis elektroniczny/

Załącznik:

Skan postanowienia LWKZ z datą 08 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024

Otrzymują:

- 1) Adresat (doręczenie elektroniczne)
- 2) a/a

Pismo zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Integralną częścią pisma jest potwierdzenie weryfikacji podpisu elektronicznego wraz z identyfikatorem pisma wydanym przez system teleinformatyczny za pomocą którego pismo zostało wysłane.

ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

tel./fax: 81 532 90 35
tel.: 815325937
www.wkz.lublin.pl

e-mail: info@wkz.lublin.pl
ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP

e-doręczenia: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17